הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן רפב רפג רפד

הַפָּרָשָׁה, זֶה שָׁרוּצָה לְהַפְטִיר (כח) צָרִיךְ לַחֲזֹר וְלִקְרוֹת, וִיבָרֵךְ עַל קְרִיאָתוֹ תְּחִלָּה (יפ) וְסוֹף. הַגָּהּ: אֲבָל אִם לֹא אָמַר קַדִּישׁ, (כט) יָפְטִיר מִי שֶׁעָלָה (יכ) לִשְׁבִיעִי (ל) אִם יוֹדֵעַ. וְאִם יֵשׁ אֲחֵרִים שֶׁיּוֹדְעִים לְהַפְטִיר, (לא) לֹא יַפְטִיר (לב) מִי שֶׁעָלָה כְּבָר (אור זרוע פ״ב מג): ו יאִם טָעָה שְׁלִיחַ צִבּוּר וְסִיֵּם הַפָּרָשָׁה עִם הַשִּׁשִּׁי וְאָמַר קַדִּישׁ, (לג) אֵין צָרִיךְ לִקְרוֹת עוֹד אַחֵר, (לד) אֶלָּא יִקְרָא עִם הַמַּפְטִיר מַה שֶּׁקָּרָא עִם הַשִּׁשִּׁי, (*)* דְּקַיְמָא לָן מַפְטִיר עוֹלֶה לִמְנִין שִׁבְעָה: ז יקָרָא הַפָּרָשָׁה בְּתִפְלַּת שַׁחֲרִית בְּשַׁבָּת (לה) וְדִלֵּג (יג) פָּסוּק אֶחָד, (לו) חוֹזֵר וְקוֹרֵא הוּא וּשְׁנַיִם עִמּוֹ, וַאֲפִלּוּ הִפְטִיר וְהִתְפַּלֵּל מוּסָף חוֹזֵר וְקוֹרֵא:

רפג לָמָּה אֵין מוֹצִיאִין שְׁנֵי סִפְרֵי תּוֹרָה בְּשַׁבָּת. וּבוֹ סָעִיף אֶחָד:

א אמַה שֶּׁאֵין מוֹצִיאִין בְּשַׁבָּת סֵפֶר שֵׁנִי לִקְרוֹת פָּרָשַׁת הַמּוּסָפִים, מִפְּנֵי (א) שֶׁאֵין בָּהּ אֶלָּא שְׁנֵי פְּסוּקִים:

רפד דִּינֵי הַפְטָרָה וּבְרָכוֹתֶיהָ. וּבוֹ ז׳ סְעִיפִים:

א (א) אמַפְטִירִין (פ) (ב) בַּנְּבִיא מַעֲנְיָנָהּ שֶׁל פָּרָשָׁה. וְאֵין פּוֹחֲתִין מֵעֶשְׂרִים וְאֶחָד פְּסוּקִים, אֶלָּא אִם כֵּן סָלִיק עִנְיָנָא בְּבָצִיר מֵהָכִי, כְּגוֹן (ירמיה ו כפ) ׳עֹלוֹתֵיכֶם סְפוּ עַל זִבְחֵיכֶם׳. הַגָּהּ: וְדַוְקָא בְּשַׁבָּת בָּעִינַן עֶשְׂרִים וְאֶחָד

(*) הביאור הלכה נמצא בעמוד הקודם.

בְּאֵר הֵיטֵב

אֲבָל לֹא מָה שֶּׁמּוֹסִיפִים, דְּכָזֶה אֵין שׁוּם חִיּוּב מִן הַדִּין: ה (יפ) וְסוֹף. וְהוּא הַדִּין בְּשַׁבָּת שֶׁל חֲזוֹן, אֲפִלּוּ נִמְצָא מִי שֶׁיּוֹדֵעַ לְהַפְטִיר רַק שֶׁלֹּא יָדַע לְקוֹנֵן כַּנָּהוּג, דִּינָא הָכִי. רי״ב״ש (סי׳ קיב ע״ש). וַאֲפִלּוּ יֵשׁ אֲחֵרִים הַיּוֹדְעִים לְקוֹנֵן רַשַּׁאי הָרַב לוֹמַר, כֵּיוָן שֶׁדָּרְךָ הָרַב לְעוֹלָם לְאָמְרוֹ מֵתֵר לְכַתְּחִלָּה לַעֲלוֹת שְׁלִישִׁי וּמַפְטִיר. וְלִי נִרְאָה דְּלֹא יַעֲלֶה לְשִׁלִישִׁי כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַמ״א. מִגֵּן אַבְרָהָם (ס״ק יד). אִם קָרְאוּהוּ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת אַחֵרֶת וְנִדְחֲפוּנֵהוּ לוֹ אוֹתָהּ הַפָּרָשָׁה, צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ, מְצָאתִי כָּתוּב (מג״א ס״ק טו):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וְהוּא הַדִּין בְּשַׁבָּת שֶׁל חֲזוֹן, אֲפִלּוּ נִמְצָא מִי שֶׁיּוֹדֵעַ לְהַפְטִיר בַּנְּבִיא רַק שֶׁלֹּא יָדַע לְקוֹנֵן כַּנָּהוּג, גַּם כֵּן דִּינָא הָכִי: **(כח) צָרִיךְ לַחֲזֹר וְלִקְרוֹת.** וַאֲפִלּוּ (לפ) הַשְׁבִיעִי רוֹצֶה לְהַפְטִיר צָרִיךְ לַחֲזֹר וְלִקְרוֹת, כֵּיוָן שֶׁהַפְּסִיק בְּקַדִּישׁ, הַנִּכְנָסִים לֹא יָדְעוּ שָׁזֶּה הַמַּפְטִיר קָרָא מִתְּחִלָּה בַּתּוֹרָה וְאֵיפָא בְּזִיוֹן לַתּוֹרָה, כִּדְאָמְרִינַן בְּגֶמָרָא (מגילה כג.) דְּהַמַּפְטִיר צָרִיךְ שֶׁיִּקְרָא בַּתּוֹרָה תְּחִלָּה מִפְּנֵי כְּבוֹד הַתּוֹרָה, [הֵינוּ דְּאִי הַמַּפְטִיר יַפְטִיר בַּנְּבִיאִים וִיבָרֵךְ עָלָיו וְלֹא יִקְרְאוּ בַּתּוֹרָה, הֲרֵי אָנוּ מַשְׁוִים דִּבְרֵי הַנְּבִיאִים לַתּוֹרָה בִּקְרִיאָה וּבְרָכָה, לָכֵן צָרִיךְ לִקְרוֹת הַמַּפְטִיר בַּתּוֹרָה תְּחִלָּה וּמִזֶּה יִרְאוּ שֶׁהַתּוֹרָה עִקָּרִית]. וּמִכָּל מָקוֹם (לנ) נָכוֹן יוֹתֵר בְּעִנְיָנוּ שֶׁהַפְּסִיק בְּקַדִּישׁ, שֶׁיִּקְרָא הַמַּפְטִיר אֶחָד מִן הַקְּהָלִים וְלֹא הַשְׁבִיעִי: **(כט) יַפְטִיר מִי שֶׁעָלָה וְכוּ׳.** הֵינוּ שֶׁיַּפְטִיר בַּנָּבִיא. (לא) וְאֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר וְלִקְרוֹת בַּתּוֹרָה, אֶלָּא מַה שֶּׁקָּרָא בְּשִׁבְיעִי בְּסִיּוּם הַפָּרָשָׁה [אוֹ כְּשֶׁהוֹסִיפוּ מִי שֶׁקָּרָא בְּאַחֲרוֹן] עוֹלֶה גַּם לְמַפְטִיר, דְּהָא קַיְמָא לָן דְּהַמַּפְטִיר עוֹלֶה לְמִנְיַן שִׁבְעָה וּכְדִלְקַמָּה בְּסָעִיף ו׳, (לד) וְהַקַּדִּישׁ יֹאמַר אַחַר קְרִיאַת הַפְּטָרָה וּבִרְכוֹתֶיהָ. כָּתַב הַפְּרִי מְגַדִּים (א״א ס״ק טז) דְּהוּא הַדִּין בְּכָל מַפְטִיר כְּשֶׁשָּׁכַח לוֹמַר הַקַּדִּישׁ מִקֹּדֶם וְנִזְכַּר אַחַר שֶׁקָּבַר קָרָא הַמַּפְטִיר בַּתּוֹרָה, לֹא יֹאמַר הַקַּדִּישׁ עַד לְאַחַר קְרִיאַת הַפְּטָרָה וּבִרְכוֹתֶיהָ: **(ל) אִם יוֹדֵעַ.** וְאִם הַשְׁבִיעִי אֵינוֹ יוֹדֵעַ וְיִצְטָרֵךְ לַעֲלוֹת לְמַפְטִיר אֶחָד מֵהַקְּהָלִים, (לה) אָז בְּכָל גְּוָנֵי צָרִיךְ לַחֲזֹר וְלִקְרוֹת וּלְבָרֵךְ בַּתּוֹרָה לְשֵׁם מַפְטִיר: **(לא) לֹא יַפְטִיר.** וּבְשַׁבָּת חֲזוֹן בְּמָקוֹם שֶׁהַמִּנְהָג שֶׁקּוֹרְאִין הָרַב לְמַפְטִיר, לֹא יִקְרָאוּהוּ מִקֹּדֶם לְשִׁלִישִׁי [מֻגָּן אַבְרָהָם (ס״ק יד) וְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס״ק יב)], וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק יד): **(לב) מִי שֶׁעָלָה כְּבָר.** אִם קָרְאוּ לְאָדָם לַתּוֹרָה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת אַחֶרֶת וְנִזְדַּמֵּן לוֹ אוֹתָהּ הַפָּרָשָׁה שֶׁקָּרָא הַיּוֹם, צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ [אַחֲרוֹנִים]: ו (לג) **אֵין צָרִיךְ לִקְרוֹת וְכוּ׳.** רָצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁאֵין צָרִיךְ לִקְרוֹת עוֹד שְׁבִיעִי מִלְּבַד הַמַּפְטִיר, דְּאַחֲרֵי שֶׁאָמַר קַדִּישׁ לְבַד לְשֵׁם מַפְטִיר לְבַד כְּמוֹ שֶׁרָגִיל הַפָּרָשָׁה אֵינוֹ קוֹרֵא אַחַר כָּךְ רַק לְשֵׁם מַפְטִיר לְבַד כְּמוֹ שֶׁרָגִיל

(יכ) לְשִׁבְיעִי. וְיֹאמַר קַדִּישׁ אַחַר הַהַפְטָרָה. מֻגָּן אַבְרָהָם (ס״ק טז): ז (יג) פָּסוּק אֶחָד. הוּא הַדִּין תֵּבָה אַחַת, וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן קל״ז (ס״ג). וְעַיֵּן מֻגָּן אַבְרָהָם (בסוף הסי׳) מַעֲנְיָן הַנְּהָגַת הַחַיּוּבִים. כָּתַב בְּסֵפֶר הַבַּוָּנוֹת (פרי עץ, חיים שער השבת פ״ט) דְּהָעוֹלֶה שִׁשִּׁי הוּא הַמְּצֻוֶּה שֶׁבַּקְּרִיאִים:

א (פ) **בַּנְּבִיא.** הַשְּׁעַם, שֶׁפַּעַם אַחַת גָּזְרוּ גְּזֵרָה שֶׁלֹּא לִקְרוֹת בַּתּוֹרָה, וְתִקְּנוּ לִקְרוֹת בְּנְבִיאִים מַעֲנְיָנָהּ שֶׁל פָּרָשָׁה עֶשְׂרִים וְאֶחָד פְּסוּקִים כְּמוֹ אִלּוּ הָיוּ קוֹרְאִים בַּתּוֹרָה

ו טוּר בְּשֵׁם הָרַ״מ מָרוֹטֶנְבּוּרְג (תשב״ץ קטן סי׳ קצא) וּשְׁאָר פּוֹסְקִים וְהִשְׁבָּלִי לָקֵט (סי׳ עז) בְּשֵׁם מַסֶּכֶת סוֹפְרִים (פי״א ה״ד): ז הַגָּהוֹת מֵיְמוֹנִי פֶּרֶק י״ב מֵהִלְכוֹת תְּפִלָּה (אות ס) מַהָא דְּמַשְׁמַע סוֹפְרִים פֶּרֶק (א׳) [י״א] (ה״ו).

א תוֹסָפוֹת (ד״ה כיון) וְרא״ש (פ״ג סי׳ ה) בְּפֶרֶק הַקּוֹרֵא אֶת הַמְּגִלָּה עוֹמֵד (כב.) וּמָרְדְּכִי (פ״ד סי׳ תתלא) וְהַרַ״ן בְּפֶרֶק בְּנֵי הָעִיר (י: ד״ה ומהאמרי). **א** מְגִלָּה כ״ב (ע״א).

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ה (נמ) מֻגָּן אַבְרָהָם (ס״ק טו) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(נכ) עַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף** (ד״ה כתב הריב״ש) **שֶׁהֲריב״ש** (סי׳ קיב) **קָצַת מַסְפֵּק בָּזֶה שֶׁהַשְׁבִיעִי רוֹצֶה לְהַפְטִיר: (נג)** לְבוּש וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(נד)** מֻגָּן אַבְרָהָם (ס״ק טו) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(נה)** מַסֶּכֶת הַאֲלִיָּה רַבָּה (ס״ק יג): ו **(נו)** דְּרָכֵי מֹשֶׁה (אות ו) וּשְׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב״י סק״י) וּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״ח): **(נז)** כְּדֵי לָצֵאת גַּם דַּעַת הָאוֹמְרִים דְּאֵין הַמַּפְטִיר עוֹלֶה לְמִנְיַן שִׁבְעָה: **(נמ)** לְבוּש, וּכְדַעַת הָרא״ש בְּטוּר עַיֵּן שָׁם:

ז (נג) **פָּסוּק אֶחָד.** הוּא הַדִּין תֵּבָה אַחַת, וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן קל״ז (ס״ג). וְעַיֵּן מֻגָּן אַבְרָהָם (בסוף הסי׳) מַעֲנְיָן הַנְּהָגַת הַחַיּוּבִים. כָּתַב בְּסֵפֶר הַבַּוָּנוֹת (פרי עץ, חיים שער השבת פ״ט) דְּהָעוֹלֶה שִׁשִּׁי הוּא הַמְּצֻוֶּה שֶׁבַּקְּרִיאִים:

א (פ) **בַּנְּבִיא.** הַשְּׁעַם, שֶׁפַּעַם אַחַת גָּזְרוּ גְּזֵרָה שֶׁלֹּא לִקְרוֹת בַּתּוֹרָה, וְתִקְּנוּ לִקְרוֹת בְּנְבִיאִים מַעֲנְיָנָהּ שֶׁל פָּרָשָׁה עֶשְׂרִים וְאֶחָד פְּסוּקִים כְּמוֹ אִלּוּ הָיוּ קוֹרְאִים בַּתּוֹרָה

א (א) **מַפְטִירִין.** כָּתַב הַלְּבוּשׁ, תָּמַהְתִּי עַל שֶׁלֹּא רָאִיתִי נוֹהֲגִין לִכְתֹּב הַהַפְטָרוֹת בִּדְיוֹן סֵפֶר, כִּי הָיָה נִרְאֶה לִי שֶׁאֵין יוֹצְאִין כְּלָל בִּקְרִיאַת הַהַפְטָרָה בַּחֲמִשָּׁה הַנִּדְפָּסִים, כֵּיוָן שֶׁאֵין נִכְתָּבִין בְּכָל הִלְכוֹת הַסֵּפֶר תּוֹרָה אוֹ מְגִלָּה. וְהַשּׁ״ז (סק״ב) וּמֻגָּן אַבְרָהָם (ריש הסימן) יִשְׁבּוּ הַמְּנֹהָג, וּסְבִירָא לְהוּ דְּאַף שֶׁהוּא עַל יְדֵי דְּפוּס וְגַם עַל הַנְּיָר וְשֶׁלֹּא בִּגְלִילָה מֻתָּר לְעִנְיַן זֶה. וּמִכָּל מָקוֹם דַּעַת הַמֻּגָּן אַבְרָהָם [עַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (שם)], וְכֵן הִנְהִיג הַגְּרַ״א בְּקִהְלָתוֹ, וְכֵעֵת נִתְפַּשֵּׁט זֶה בְּהַרְבֵּה קְהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל (ז) וַאֲשֶׁרֵי חֶלְקָם: **(ב) בַּנְּבִיא** וְכוּ׳.

א (פ) **וּבְתַנַ״ךְ הַיְדוּעִים הַנִּדְפָּסִין עַל יְדֵי הַמִּינִין, מוּטָב יוֹתֵר שֶׁיִּקְרָא הַהַפְטָרָה בְּחָמֵשׁ וְלֹא בָּהֶם: (ג)** אַף דִּבְקִרְי מְגַדִּים (א״א ריש הסימן) כָּתַב ׳תַּנַ״ךְ׳, לְאוֹ דַּוְקָא הוּא: **(ג)** כֵּן מִשְׁמַע בְּתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ריש הסימן): **(ד)** דִּבְעֶקֶר הַדִּין יֵשׁ לְדַבֵּר בָּזֶה הַרְבֵּה עַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ג), **וּמִיהוּ אֵין לִמְחוֹת בְּיַד הַנּוֹהֲגִין לְהָקֵל,** דְּהוּא בִּכְלַל ׳עֵת לַעֲשׂוֹת לַה׳״, שֶׁקָּשֶׁה לְכָל צִבּוּר לִכְתֹּב נְבִיאִים בִּקְלָף כְּדִין, **אֲבָל בְּנִדְאֵי הַצִּבּוּר שֶׁהֵיכָלַת בְּיָדָם יֵשׁ לָהֶם לִכְתֹּב נְבִיאִים כְּדִין, וּכְתָרֵט בִּימֵינוּ שֶׁמְּפַזְּרִין**

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן רפד

פְּסוּקִים, שְׁלֹשָׁה פְּסוּקִים לְכָל אֶחָד מִן הַקְּרוּאִים, אֲבָל בְּיוֹם טוֹב שֶׁקּוֹרִין חֲמִשָּׁה סַגִּי בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר פְּסוּקִים (מהר״ם פאדוא״ה (סר׳ עמ)). וְלֹא נִתְקָנָה הַהַפְטָרָה *רַק בְּצִבּוּר אַחַר שֶׁקָּרְאוּ בַּתּוֹרָה (תשובת הרמב״ן (המיוחסות) סימן קצ״ט), (ג) *אֲבָל בְּלָאו הָכִי *אָסוּר לִקְרוֹת עִם הַבְּרָכוֹת שֶׁלְּפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ, אֲבָל בְּלֹא בְּרָכָה שָׁרֵי (בית יוסף (ד״ס כמנ״ת כמצוטט

ב [2]**אִם חָל רֹאשׁ חֹדֶשׁ בְּשַׁבָּת, (ד) אֵין הַמַּפְטִיר מַזְכִּיר שֶׁל רֹאשׁ חֹדֶשׁ כְּלָל.** [3]**וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ מַזְכִּיר בַּהַתְחָמָה שֶׁל רֹאשׁ חֹדֶשׁ, מַזְכִּירִין אוֹתוֹ בְּתוֹךְ הַבְּרָכָה שֶׁאוֹמֵר ׳אֶת יוֹם הַמְּנוּחַ הַזֶּה וְאֶת יוֹם רֹאשׁ חֹדֶשׁ הַזֶּה׳, וְהַמִּנְהָג כַּפֶּבֶרָא הָרִאשׁוֹנָה: ג** (ה) [4]**צָרִיךְ לְכַוֵּן לִבְרָכוֹת הַקּוֹרְאִים בַּתּוֹרָה וּלְבִרְכוֹת הַמַּפְטִיר וְיַעֲנֶה** (ו) **אַחֲרֵיהֶם** (ז) **אָמֵן, וְיַעֲלוּ לוֹ לְהַשְׁלִים מִנְיַן מֵאָה בְּרָכוֹת שֶׁחָסַר מִנְיָנָם בְּשַׁבָּת: ד** [5]**קָטָן יָכוֹל לְהַפְטִיר.** הַגָּהּ: וְאִם קָרְאוּ הַמַּפְטִיר (ז) מִי שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לוֹמַר הַהַפְטָרָה, יָכוֹל אַחֵר לְאָמְרָהּ, (ח) אֲבָל לְכַתְּחִלָּה אָסוּר לַעֲשׂוֹת כֵּן: **ה** [6]**אִם נִשְׁתַּתֵּק הַמַּפְטִיר בְּאֶמְצַע הַהַפְטָרָה, הַבָּא לְסַיְּמָהּ לֹא יַתְחִיל מִמָּקוֹם שֶׁפָּסַק הָרִאשׁוֹן, אֶלָּא צָרִיךְ לַחֲזֹר לְהַתְחִיל מִמָּקוֹם שֶׁהִתְחִיל הָרִאשׁוֹן** (ט) **בְּסֵפֶר תּוֹרָה.** הַגָּהּ: (י) וּשְׁנַיִם (יא) לֹא יֹאמְרוּ הַהַפְטָרָה (ג) בְּפַעַם אַחַת, *דִּתְרֵי קָלֵי לֹא מְשַׁתַּמְעִי (ריב״ש סימן ל״ו):

בַּאוּר הַלָּכָה

א * **רַק בְּצִבּוּר. וְאִם הִתְחִילוּ הַהַפְטָרָה בַּעֲשָׂרָה וְיָצְאוּ מִקְצָתָן, אֲפִלּוּ הָכִי מַתְּרִי לְגַמְרָהּ עִם בְּרָכוֹתֶיהָ. אֲבָל אִם יָצְאוּ מִקְצָתָן קֹדֶם שֶׁהִתְחִילוּ הַהַפְטָרָה, אַף שֶׁבְּעֵת** קְרִיאַת הַתּוֹרָה הָיוּ עֲשָׂרָה, אֵין מַפְטִירִין, דְּהַפְטָרָה בְּנֵבִיא עִנְיַן אַחֵר הוּא [כֵּן מִשְׁמַע מִמִּשְׁנָה מְגִלָּה (כ״ד עַמּוּד א׳) [כ״ג עַמּוּד ב׳] וְהוּבָא בְּבֵית מְנַחֵם (מש״ז סק״ח)]:

* **אֲבָל בְּלָאו הָכִי וְכוּ׳.** וְאַף עַל פִּי שֶׁתְּחִלַּת הַמִּשְׁנָה הָיְתָה עַל קְרִיאַת הַהַפְטָרָה אֲפִלּוּ בְּלֹא קְרִיאַת סֵפֶר תּוֹרָה וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ב), עַכְשָׁו שְׁנִתְבַּטְּלָה הַגְּזֵרָה לֹא תִּקְּנוּ לְבָרֵךְ עַל הַהַפְטָרָה כִּי אִם אַחַר קְרִיאַת סֵפֶר תּוֹרָה [פְּרִי מְגַדִּים (שם)]:

* **אָסוּר לִקְרוֹת עִם הַבְּרָכוֹת וְכוּ׳.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ג) דְּאִם קָרְאוּ בְּבֵר וְנִתְרַצּוּ לָהֶם שֶׁהִיא פְּסוּלָה וְכוּ׳. וְאִם מִתְּחִלָּה יָדְעוּ שֶׁהִיא פְּסוּלָה וְלֹא הָיָה לָהֶם אַחֶרֶת וְקָרְאוּ בָּהּ בְּלֹא בְּרָכָה וְרַק כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּשְׁתַּכַּח עִנְיַן קְרִיאָה בְּסֵפֶר וְכִמּוֹ שֶׁכָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן קמ״ג סָעִיף ב׳ (סק״ב), מִשְׁמַע מִפְּרֵי מְגַדִּים (כאן מש״ז סק״א) דְּאֶפְלוּ הָכִי צָרִיךְ אַחַר כָּךְ לְהַפְטִיר וּלְבָרֵךְ עַל הַהַפְטָרָה, אֲבָל בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אִיגֶּר מִשְׁמַע דְּבֵאלּוּ זֶה [א]הֲוֵי כְּלֹא קָרָא כְּלָל וְאֵין לְהַפְטִיר אַחַר כָּךְ בִּבְרָכָה, וְכֵן מִסְתַּבְּרָא:

ה * **דִּתְרֵי קָלֵי וְכוּ׳.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן י״א, וְעַיֵּן בְּשַׁעֲרֵי אֶפְרַיִם שַׁעַר ט׳ סָעִיף פל״ג שֶׁכָּתַב וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: עִקַּר הַדִּין הוּא שֶׁזֶּה שֶׁעָלָה לְמַפְטִיר הוּא בְּלָבַד יֹאמַר הַהַפְטָרָה וְהַצִּבּוּר יֹאמְרוּ גַּם כֵּן אַחֲרָיו בְּלַחַשׁ, וּבְקִדְּרִינוּתֵינוּ נָהֲגוּ שֶׁהַכֹּל אוֹמְרִים הַהַפְטָרָה עִם הַמַּפְטִיר בְּיַחַד בְּקוֹל רָם, וְהוּא מִחְמַת יִרְאָה וְכֵן לְכַשֶּׁל הַמְּנַהֵג, וּלְכַתְּחִלָּה יֵשׁ לִנְהֹג שֶׁהַמַּפְטִיר יֹאמַר הַהַפְטָרָה בְּקוֹל רָם וְהַקְּהָל בְּשֶׁקֶט תּוֹרָה וְהַצִּבּוּר יֹאמְרוּ אַחֲרָיו בְּלַחַשׁ, וְעַל כָּל פָּנִים טוֹב שֶׁיִּהְיוּ עֲשָׂרָה עוֹמְדִים סָמוּךְ שֶׁיְּבָרְכוּ בְּקוֹל רָם כְּדֵי שֶׁכָּל הַקָּהָל יִשְׁמְעוּ וְיוּכְלוּ לַעֲנוֹת אָמֵן:

(ו) **אַחֲרֵיהֶם אָמֵן.** דְּעַל יְדֵי עֲנִיַּת אָמֵן חָשׁוּב כְּאִלּוּ הָיָה מְבָרֵךְ לְעַצְמוֹ. אֵין לַעֲנוֹת אָמֵן (ט) אַחַר ׳אֱמֶת וְצֶדֶק׳ שֶׁאוֹמְרִים בַּבְּרָכוֹת שֶׁאַחַר הַהַפְטָרָה, שֶׁאֵין זֶה סִיּוּם בְּרָכָה. וְכֵן אֵין לַעֲנוֹת אָמֵן (ט) אַחַר ׳הָאֵל הַנֶּאֱמָן׳ שֶׁנֶּאֱמַר בִּבְרָכָה שֶׁלְּפָנֵי הַהַפְטָרָה, דְּזֶהוּ גַּם כֵּן בְּרָכָה אַחַת עִם מַה שֶּׁאָמַר אַחַר כָּךְ בָּרוּךְ אַתָּה ה׳ הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה, כֵּן הוּא בְּרָאשֵׁי פְּרָקִים. **ד** (ז) **מִי שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ וְכוּ׳.** (י) דְּוֹקָא הִיא תַּחְתֶּיהָ: הֵיכִי שֶׁקָּרָא מִתְּחִלָּה הַקָּטָן בַּתּוֹרָה לְשֵׁם מַפְטִיר, וְאַחַר כָּךְ נִמְצָא שֶׁאֵין יוֹדֵעַ לוֹמַר הַהַפְטָרָה, וְכֵן בִּגְדוֹל כְּהַאי גַּוְנָא, (יא) יָכוֹל אַחֵר לוֹמַר הַהַפְטָרָה וּבִרְכוֹתֶיהָ, דְּאַף שֶׁתְּקָנוּ שֶׁהַמַּפְטִיר יִקְרָא בַּתּוֹרָה תְּחִלָּה מִפְּנֵי כְּבוֹד הַתּוֹרָה, מִכָּל מָקוֹם בְּדִיעֲבַד אָמְרִינַן שֶׁגַּם בָּזֶה אֵיכָא כְּבוֹד לַתּוֹרָה, שֶׁנִּכָּר הַדָּבָר שֶׁקָּרְאוּ בַּתּוֹרָה בַּתְּחִלָּה לְשֵׁם מַפְטִיר, שֶׁהֲרֵי הִפְסִיק בְּקְדִישׁ מִקֹּדֶם. וְהַפְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ג) כָּתַב דְּאִם יָכוֹל עַל כָּל פָּנִים לוֹמַר מִלָּה בְּמִלָּה כְּשֶׁמַּקְרִין אוֹתוֹ, טוֹב יוֹתֵר שֶׁהוּא בְּצִבּוּר שֶׁקָּרָא בַּתּוֹרָה לְשֵׁם מַפְטִיר יֹאמַר אַחַר כָּךְ הַהַפְטָרָה וּבִרְכוֹתֶיהָ גַּם כֵּן. (ח) **אֲבָל לְכַתְּחִלָּה וְכוּ׳.** הֵינוּ שֶׁאֵין קוֹרִין לְמַפְטִיר מִי שֶׁלֹּא יָדַע אַחַר כָּךְ לִקְרוֹת הַהַפְטָרָה גַּם כֵּן. וּבְזַמֵּנֵנוּ שֶׁהַמִּנְהָג בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת לִכְתֹּב נְבִיאִים עַל קְלָף וּבְגִלְיוֹנוֹת לְסֵפֶר תּוֹרָה, וְאִם כֵּן הַקּוֹרֵא בַּנָּבִיא הוּא מוֹצִיא כָּל הָעִבּוּר מִקְרִיאַת סֵפֶר תּוֹרָה, (יב) וְלָכֵן אֲפִלּוּ לְכַתְּחִלָּה מֻתָּר לִקְרוֹת לְמַפְטִיר אֲפִלּוּ מִי שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לִקְרוֹת בַּנָּבִיא בְּצִבּוּר, דְּהוּא יֹאמַר כָּל הַבְּרָכוֹת וְהַשְּׁלִיחַ צִבּוּר יִקְרָא הַהַפְטָרָה [חַיֵּי אָדָם (ח״א כלל לא ס״מ)]: **ה** (ט) **כְּמוֹ בְּסֵפֶר תּוֹרָה.** וּלְעִנְיַן בְּרָכָה לְפָנֶיהָ יֵשׁ דַּעוֹת בְּרֵישׁ סִימָן ק״מ. עַיֵּן שָׁם הַטַּעַם וְהוּא הַדִּין הָכָא. וְעַיֵּן בְּפְרִי מְגַדִּים (א״א סק״ד) שֶׁכָּתַב דְּסִפֵּק בְּרָכוֹת לְהַקֵּל. וְעַיֵּן בְּמַה שֶׁכָּתַבְנוּ בְּסִימָן ק״מ בְּבַאוּר הַלָּכָה (ד״ה מסקנא). וְעַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף א׳ בַּהֲגָהּ״ה דַּאֲפִלּוּ בְּמָקוֹם שֶׁהַשְּׁלִיחַ צִבּוּר קוֹרֵא בְּסֵפֶר תּוֹרָה גַּם כֵּן הַדִּין דְּצָרִיךְ לְהַתְחִיל מִמָּקוֹם שֶׁהִתְחִיל הָרִאשׁוֹן, וְהוּא הַדִּין כְּאֵן: (י) **וּשְׁנַיִם וְכוּ׳.** גַּם לֹא יִהְיֶה נִקְרָא בְּהַפְטָרָה עַל יְדֵי שְׁנַיִם דְּהֵינוּ שֶׁאֶחָד יִקְרָא פְּסוּק אֶחָד וְהַשֵּׁנִי שׁוֹתֵק עַד שֶׁמְּסַיֵּם הַפְּסוּק וְאַחַר כָּךְ קוֹרֵא הַשֵּׁנִי פְּסוּק אַחֵר, כִּי הַמַּפְטִיר שֶׁקָּרָא בַּתּוֹרָה צָרִיךְ שֶׁיִּקְרָא הוּא לְבַד כָּל הַהַפְטָרָה וַעֲטָרַת זְקֵנִים]: (יא) **לֹא יֹאמְרוּ.** עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה) דְּדַוְקָא בְּקוֹל רָם, אֲבָל בְּלַחַשׁ מֻתָּר לוֹמַר, שֶׁכֵּן הוּא לֹא יַטְרִיד לַחֲבֵרוֹ

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ו) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ו): ג (ס) טור: (ט) אַחֲרוֹנִים: (י) וּלְכָךְ אֵין בָּהּ מְלָכוּת: ד (יא) פְּרִי מְגַדִּים בְּבַאוּר דִּבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ג), וְכֵן מִשְׁמַע מַהֲגָהַ״א וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים שֶׁכֵּן פְּרוּשׁ הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ: (יב) וְעַיֵּן בְּסִימָן רס״ב בְּבַאוּר חֲלָכָה (ד״ה או באוכב״ש) לְעִנְיַן אִם חַסֵּרָן אֵינוֹ יָכוֹל לוֹמַר מִלָּה בְּמִלָּה עִם הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר מִתּוֹךְ הַכְּתָב:

לִיקוּמֵי דִּבְרֵי הָרֵב: א] וּבשו״ע הרב (ס״ג) כתב שיאמר ההפטרה עם ברכותיה [וראה בקצות השולחן (סי׳ פו בדה״ש ס״ק יא)]. אבל אם לא קראו בספר תורה אלא בחומש בלא ברכה כמ״ש בסי׳ קמ״ג לא יאמר ההפטרה עם ברכותיה אבל בלא ברכותיה יכולים לאומרה ונכון הדבר שיאמרוה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah